BIULETYN KOWIEŃSKI
WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) JAGIELLOŃSKA 6—2.

Nr. Wilno, dnia 31 1928 roku. **116.**

Treść numeru:

---oo 0 oo---

I.ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

P r a s a l i t e w s k a o s t o s u n k a c h z P o l s k ą.

"Lietuvos Zinios" Nr.60 z dn.13.III.r.b. Art.p.t. "Sprawa wileńska w nowej płaszczyźnie". Streszczenie:

Nie ulega już najmniejszej wątpliwości, że sprawa wileńska postawiona była dzięki rezolucji z dnia 10-go grudnia w nowej, odmiennej płaszczyźnie. Zmieniły się też ogólne stosunki polsko-litewskie. Do 10-go grudnia r.ub. odegrywała Litwa w sprawie wileńskiej rolę oskarżyciela, mając we swem ręku dowody w postaci złamania paktu suwalskiego. Cały czas inicjatywa była w rękach litewskich. To też mimo decyzji Konferencji Ambasadorów, mogła Litwa utrzymywać w stosunku do Polski stan wojny, jako uzasadniony protest. Stan taki dokuczył Polsce i innym państwom. Tem niemniej liczono się z nim nietylko jako z faktem, lecz również jako z czynnikiem politycznym. W sferach politycznych dominować zaczęło przekonanie, że rekompensata Litwy jest niezbędna. Litwa nie zgadzała się natomiast na inną rekompensatę, jak tylko w postaci zwrotu całego okupowanego terytorjum.

Zaprzyjaźnione z Polską mocarstwa, reprezentowane w Konferencji Ambasadorów, niejednokrotnie usiłowały oddziałać na Litwę w kierunku zmiany jej stanowiska. Uciekano się w tym celu do politycznych demarche'ów, utrzymanych wszelako w duchu pokojowym. Wszystko to nie odniosło jednak skutku. Charakterystyczną jest przytem rzeczą, iż mocarstwa Ententy stale dementowały pogłoski o demarche'ach. Tłumaczy się to tem, że stanowisko mocarstw zachodnich istotnie było trudne ze względu na sympatje powszechne, jakiemi się Litwa w owym czasie cieszyła.

W związku z powyższem, rządowi polskiemu wielce zależało na ujęciu inicjatywy we własne ręce. Prześladowanie szkolnictwa litewskiego, które w październiku r.ub. w Wileńszczyźnie miało miejsce, było jedynie prowokacją. Rząd litewski w Genewie musiał się układać nietyle w sprawie wileńskiej, ile w sprawie nieszczęśliwych ofiar terroru polskiego. Ratując rodaków przed prześladowaniem uzyskał rząd litewski uroczyste zapewnienie ze strony Polski, iż szkoły zostaną otwarte i wysiedlone osoby przyjęte z powrotem, lecz musiał natomiast złożyć przyrzeczenie o które Polsce najwięcej chodziło, a mianowicie - zaprzestać kontynuacji stanu wojny.

W rezultacie Polska przyrzeczeń swych nie wypełnia, zadawalając się jedynie polemiką z litewskim ministrem spraw zagranicznych. Polemika przybiera ze strony polskiej coraz dziwaczniejszą formę. Rząd polski traktuje p.Voldemarasa niczem nieposłuszne a niegrzeczne dziecko. Państwa Ententy, które do niedawna jeszcze kryły się kryły się ze swemi demarche'ami w stosunku do Litwy, obecnie otwarcie wywierają presję z wysokiej trybuny Rady L.N. Niepodobna bowiem inaczej rozumieć wysuniętej przez Chamberlain'a kwestji zebrania informacyj o tem, w jakim stopniu zatarg polsko-litewski został zlikwidowany. W przyszłości na presji podobnej z pewnością zbywać nie będzie. Możliwe są nawet metody bardziej efektowne. Powszechnie się bowiem sądzi, że Litwa swych przyrzeczeń nie wykonuje. Przytem Litwa mało ma obecnie przyjaciół. Tak np. przychylna do niedawna Litwie "L'Europe Nouvelle" bije obecnie na alarm "z powodu litewskiej gry na zwłokę, zagrażającej pokojowi w Europie Wschodniej./L'Europe Nouvelle" z dn.3.III.r.b./. Na propozycję Voldemarasa rozpoczęcia rokowań w dniu 30-go marca w Królewcu, zapatruje się Europa Zachodnia jako na chęć uniknięcia bezpośredniej ingerencji Rady Ligi Narodów. W związku z tem, zaleca prasa zachodnia zastosowanie bardziej ostrych środków presji w stosunku do Litwy, "celem uchronienia autorytetu Ligi Narodów".

Urzędowa prasa litewska zamyka oczy na niebezpieczeństwo podobnych nastrojów w Europie dla Litwy. Tymczasem optymizmu żywić niepodobna, gdyż sytuacja obecna nie zapowiada dla Litwy nic pomyślnego.-

"Rytas"Nr.59 z dn.12.III.r.b.Art.p.t."Niebezpieczeństwo Żeligowskjady".Streszczenie:

Piłsudski, prześladując litewskość w Wileńszczyźnie /październik r.ub./, figurując publicznie w osobie swych emisarjuszy na ryskim kongresie emigrantów, wreszcie otwierając granice Polski nawiązaj szajkom Pleczkajtisa, - niechybnie miał na myśli zbrojną agresję w stosunku do Litwy. P.Voldemaras w swej odpowiedzi na drugą notę polską określił termin i miejsce rokowań /30-go marca w Królewcu/. Podczas rokowań Piłsudski dążyć będzie niewątpliwie z jednej strony do ostatecznego pogrążenia pretensyj litewskich do Wilna, z drugiej zaś - do wznowienia z Litwą stosunków. Piłsudski nie zarzucił swej dawnej dwulicowej taktyki w stosunku do Litwy. Z zeznań kpt.Majusa, jakie się niedawno ukazały na łamach "Lietuvos Aidas" wynika wyraźnie, że w Polsce w dalszym ciągu znajdują przytułek zorganizowane bandy zbrojne.

Polska z łatwością mogłaby osiągnąć wznowienie stosunków z Litwą. Wystarczałoby jedynie, azeby Polska zgodziła się na nieuważanie sprawy wileńskiej za zakończoną i na stanięcie na podstawach prawnych paktu suwalskiego, przyczem obie strony przyjęłyby formułę przejściową w sprawie wileńskiej. Jest to minimalne żądanie Litwy, jakie p.Voldemaras podczas rokowan wysunąć może. Oileby się Polska na to nie zgodziła, w takim razie rokowania uważać należy za bezowocne, podobniez jak rokowania dotychczasowe /Kopenhaga, Lugano/. Trudno orzec, jak postąpi w takim wypadku Piłsudski. Mimo że w Europie wschodniej na materjale wybuchowym nie zbywa, wszelako do wojny jeszcze daleko. Czy jednak, z drugiej strony, zapały wojskowe, rozbudzone w końcu roku ubiegłego, zdołają tak szybko ochłonąć?-

W związku z tem, trudno zrozumiec, dlaczego sąsiedzi Litwy i państwa zachodnie przez palce patrzą na igranie Piłsudskiego z ogniem i na przebywanie band Pleczkajtisa na terytorjum polskiem.-

"Rytas"Nr.62 z dn.15.III.r.b."Listy Z Genewy".Streszcz:

W dn.5-go i 9-go marca r.b. rozważano w Radzei Ligi Narodów sprawy stosunków polsko-litewskich. Pierwsze posiedzenie było tajne, to też trudno określić temat rozpraw. Na następnem posiedzeniu sprawozdawca holenderski odczytał sprawozdanie z dotychczasowego stanu rzeczy w zakresie wprowadzenia rezolucji genewskiej w życie.

Na sprawozdaniu tem zakończyła się urzędowa strona kwestji stosunków polsko-litewskich. W kuluarach jednak kwestja ta była żywo komentowana. Podczas sesji marcowej wszyscy członkowie Rady L.N. otrzymali odpis protestu Litwinów amerykańskich "przeciwko akcji Ligi Narodów w sprawie konfliktu polsko-litewskiego". Protest ten stanowi długi umotywowany memorjał, zawierający przebieg całego konfliktu polsko-litewskiego, przyczem wskazuje się przy poparciu faktów na to, że Liga Narodów, która początkowo zajęła stanowisko sprawiedliwe i zaprotestowała przeciwko aktowi Żeligowskiego, z biegiem czasu ze stanowiska tego zrezygnowała i wskutek intrygi polskiej, którą popierały pewne mocarstwa zachodnie, zalegalizowała okupację stolicy Litwy wraz z trzecią częścią litewskiego terytorjum.

Zdaniem autorów memorjału, dziwić się należy, że Rada L.N. ulękła się marszałka Piłsudskiego, który osobiście przybył

do Genewy brzęcząc szabelką w celu zmuszenia areopagu genewskiego do odegrania ostatniego aktu w sprawie komedji wileńskiej. Niefortunna ta sprawa wykazała całą bezsilność i oportunizm Ligi Narodów, która zamiast stać na straży zobowiązań międzynarodowych, bierze stronę Polski, która jest w tym wypadku napastnikiem. Pozatem autorowie memorjału zadają Lidze Narodów pytanie, czy może ona gwarantować, że złożone przez Polskę w Genewie przyrzeczenia będą wypełnione. Cóż bowiem warte są zalecenia Ligi Narodów, skoro stosuje ona względem Litwy taką stronniczą politykę? Na zakończenie skierowują autorowie memorjału pod adresem Rady Ligi Narodów ciężki zarzut, twierdząc, że Rada L.N. wykazując brak zdecydowania w sprawie wileńskiej, poddając się postronnym wpływom pewnych mocarstw i puszczając płazem dokonany przez Polskę gwałt, dopomaga do tryumfowania siły przed prawem. O ile też Nemezys dziejowa pogrąży kiedyś ludzkość w potokach krwi, niech areopag genewski wie, że jego to wina.

Memorjał powyższy podpisały: Litewska Federacja Katolików, Zjednoczenie Katolików - Litwinów, Związek Kobiet i organizacja młodzieży "Pogoń". Memorjał wywarł nader przygnębiające wrażenie na wszystkich członków Rady L.N., zwłaszcza zaś na Brianda i Blocklanda. Chodzą pogłoski, że p.Blockland pod wpływem memorjału pragnie zrzec się"zaszczytu" wtrącania się do konfliktu polsko-litewskiego. Memorjał Litwinów amerykańskich był, rzecz prosta, źle przyjęty przez p.Zaleskiego, gdyż krzyżował jego plany. Wśród bardziej uczciwych członków Rady L.N., jak p.p. Dandurand przedstawiciela Kanady, Procop przedstawiciela Finlandji, Urrutia reprezentanta Kolumbji - rozpoczęła się reakcja przeciwko Polsce. Bardziej uczciwi członkowie Rady L.N. zaczynają zdawać sobie sprawę, iż podkopują autorytet Rady.

Życzyćby należało, aby do powyższego memorjału przyłączyły się również organizacje krajowe, jak Związek Strzelców i Związek Odzyskania Wilna. Ułatwiłoby to akcję rządowi litewskiemu.-

"Lietuvos Zinios"Nr.65 z dn.19.III.r.b.Art.p.t."W imieniu narodu".Streszczenie:

W dniu 30-go marca r.b. rozpoczynają się w Królewcu rokowania w sprawie wznowienia stosunków między Polską a Litwą. Od wyników rokowań tych zależeć będzie w dużej mierze dalszy los państwa litewskiego. W związku z tem, społeczeństwo litewskie nie może pozostać obojętne na wszystko, co rkowań dotyczy. Przedstawicielstwo narodu - sejm - więcej niż kiedykolwiek jest Litwie potrzebne. Tak żywotna sprawa dla całego narodu nie może być załatwiona w kancelaryjny, biurokratyczny sposób. Zwłaszcza w obecnych warunkach politycznych, kiedy na Litwę wywiera się presję w celu zmuszenia jej do ustępstw na rzecz imperjalistów warszawskich. Odpowiedzią na to winien być zorganizowany protest całego narodu. Kancelarje ministerjalne nie mogą przemawiać w imieniu narodów. W przeciwnym bowiem razie akcja rządowa wywołałaby zagranicą jedynie uśmiech politowania.

Zakrawa jednak na to, że nie pozwoli się narodowi przemawiać we własnem imieniu. O sprawie stosunków z Polską decydować będą urzędnicy. Jest to historycznym błędem, za który naród litewski srodze odpokutuje.-

Rząd p.Voldemarasa aż nazbyt często pozwala sobie na swoiste traktowanie doniosłych spraw państwowych. Przedewszystkiem rząd otacza się tajemniczością, jeżeli chodzi o zagadnienia polityki zagranicznej. Skrępowanie swobód prasowych wywołuje wśród społeczeństwa zrozumiałe zainteresowanie się sprawami polityki wewnętrznej i zagranicznej. Tymczasem rząd, zamiast społeczeństwo w tej sprawie informować, uważa, iż sam jeden jest powołany do decydowania o najżywotniejszych sprawach. Sprawa stosunków z Polską jest właśnie bolączką, która wzbudza w kraju największe zaniepokojenie.-

II. ZAGADNIENIA GOSPODARCZE.

E k s p o r t z L i t w y i j e g o m o ż l i w o ś c i.

"Lietuvos Ukis" Nr.55/2/ z lutego r.b. Art.p.t. "W sprawie organizacji eksportu z Litwy".

Eksport Litwy przedstawiał się ogólnikowo w ciągu 5 lat ostatnich, jak następuje:

Rok.	Ilość w tonn.	Wartość w tys.lit.
1923.	115.062,4	146.794,7
1924.	410.167,7	266.583,6
1925.	390.414,0	242.714,8
1926.	454,490,2	255,299,6
1927.	595.815,9	245.929,3

Eksport według grup towarów:

Grupy.	1927r. %	1926r. %	1925r. %	1924r. %	1923r. %
Bydło żywe.	15,39	13,14	13,73	12,53	10,55
Artykuły spożywcze.	14,25	20,24	12,91	17,56	19,73
Surowce i półsurowce.	35,38	30,82	27,00	26,35	18,00

Eksport do poszczególnych krajów %%.

Nazwa kraju.	9.mies. 1927r. %	9 mies. 1926r. %	r.1926 %	1925r. %	1924r. %	1923r. %
Niemcy.	49,90	45,01	45,81	50,75	43,01	45,26
Anglja.	24,60	25,22	24,91	24,15	27,95	26,90
Łotwa.	9,39	10,26	10,46	8,55	9,45	15,94
Belgja.	2,29	3,58	2,82	1,01	1,04	1,78
Holandja.	1,92	0,99	0,94	2,29	3,07	1,38
Ameryka U.S.A.	1,92	1,08	0,82	1,46	3,04	1,55
Szwecja.	1,19	3,12	2,21	0,78	0,21	-
Czechosłowacja.	1,89	4,88	3,99	1,00	3,90	-
Rosja.	0,63	1,06	0,64	2,66	-	-
Danja.	0,41	0,42	0,35	1,77	1,88	2,50
Finlandja.	0,27	0,05	0,14	0,06	-	-
Francja.	1,10	1,64	1,35	1,54	1,56	1,24
Estonja.	0,04	0,10	0,08	0,10	-	-
Włochy.	0,04	0,11	0,08	1,08	-	-
Szwajcarja.	0,00	0,10	0,08	0,11	-	-
Inne kraje.	4,15	4,54	3,91	-	4,95	1,82

Na eksport z Litwy oddziaływują ujemnie trzy następujące czynniki: 1-o. Brak należytej komunikacji z dostępnemi dla Litwy rynkami, 2-o. Stosunkowo słaby obrot towarowy, 3-o. Niewysoka jakość towarów i wogóle nieumiejętność przystosowania się do wymagań rynku światowego.

Eksport ważniejszych produktów rolnych w ciągu 3 lat.

Towary.	1927r. Ilość	1927r. Wart.w tys.lt.	1926r. Ilość	1926r. Wart.w t.lt.	1925 r. Ilość	1925 r. War.w t.lt.
Konie w szt.	27125	10988,8	10153	5297,6	22326	14446,5
Bydło rogate.	9513	4300,8	14194	6662,1	9822	5020,7
Trzoda chlewna.	56844	12561,1	72016	20408,9	48044	15740,9
Ogółem....	-	37855,7	-	32358,5	-	35207,7

/c.d.n./

/c.d./

Towary.	1924 r. Ilość.	1924 r. Wartość w tys. lt.	1925 r. Ilość.	1925 r. Wartość w tys. lt.
Konie w szt.	23224	15218,5	5505	4720,5
Bydło rog. w szt.	27975	5403,5	10074	3032,1
Trzoda chlew. 5)	55470	11772,6	22592	7728,4
Ogółem	-	33394,9	-	15490,5

Artykuły spożywcze:	1927 r. Ilość.	1927 r. Wartość.	1926 r. Ilość.	1926 r. Wartość.	1925 r. Ilość.	1925 r. Wartość.
Świeże mięso w ton.	2306,6;	6345,9	2736,9	8430,7	2252,0	5346,0
Masło " "	2051,3;	13565,3	1743,0	12707,9	932,5	7198,4
Jaja " "	3539,5;	10943,6	3472,2	13573,1	3248,8	14872,0
Żyto " "	181,4;	94,4	53,5	23,5	1277,5	589,5
Pszenica " "	2,8;	1,6	2460,5	1514,0	9,6	5,3
Jęczmień " "	3478,0;	1454,2	1999,1	814,0	1586,4	601,1
Owies " "	105,0;	42,7	291,8	111,4	2705,5	1255,4
Wyka " "	3858,1;	2595,3	9514,5	4081,1	2841,7	1312,1
Ogółem	-	35044,0	-	51257,6	-	31340,6
Półfabrykaty:						
Nasienie konicz. w ton.	640,3	2179,1	503,5	2579,5	510,6	1471,4
" tymotejki " "			200,1	514,7	141,3	355,8
Siemię lnu " "	25018,0	18496,0	25762,5	18057,7	20567,5	17429,2
Przędza " " "	18348,5	54948,7	16662,7	50671,5	11081,0	42925,0
Pakuły " " "	4908,7	10197,6	2709,6	5784,3	1986,5	5505,5
Odpadki " " "	531,1	668,5	549,9	472,4	38,1	69,6
Ogółem	-	86490,4	-	78060,1	-	68353,5

Uwagi: 2. W tej liczbie tłuszcze i konserwy. 3. Suma ogólnego eksportu nabiału w 1925 r. 4. Suma ogólnego eksportu zboża i mąki w 1925 r. 5. W tem nasienie tymotejki. 6. Wyki nie eksportowano w 1924 r. wcale. 7. Ogólna suma eksportu nasion w 1924 r. 8. Dane o lnie, pakułach i odpadkach lnu tylko za 11 miesięcy.

/c.d./

Towary.	1924 r. Ilość.	1924 r. Wartość.	1925 r. Ilość.	1925 r. Wartość.
Artykuły spożywcze:				
Świeże mięso w ton.	4743,8	11510,0	-	2580,4
Masło " "	1640,5	6969,4	-	461,2
Jaja " "	5993,3	19938,1	-	15102,6
Żyto " "	1591,4	604,0	-	
Pszenica " "	14,7	10,5	-	
Jęczmień " "	4772,4	1945,4	-	10818,8
Owies. " "	15775,1	6032,8	-	
Wyka " "	-	-	-	
Ogółem	-	~~70255,7~~ 46810,3	-	28959,1
Półfabrykaty:				
Nasienie konicz. w ton	-	1195,2	-	511,7
" tymotejki "	-	-	-	-
Siemię lnu " "	16557,2	18292,2	-	15047,3
Przędza " " "	14047,2	52746,5	-	12800,1
Pakuły " " "	-	-	-	-
Odpadki " " "	-	-	-	-
Ogółem	-	70255,7	-	28959,1

K o l e j n i c t w o l i t e w s k i e .

"Lietuvos Ukis"Nr.65 z lutego r.b.Art.p.t."Z gospodarki kolejowej".

W ciągu 1927 r. ruch towarowy na Litwie wyrażał się cyfrą 91.125 wagony, a więc o 15% więcej, niż w 1926 r./79020 wagonów/. Ruch towarowy wzrósł głównie dzięki tranzytowi. W 1926 roku ruch tranzytowy wyrażał się cyfrą 10.636 wagonów, w 1927 roku - 20,025 wagony, a więc dwa razy tyle, co w roku poprzednim.

Dochody z kolei również w 1927 roku wzrosły. Koleje szerokotorowe dały 37.155 t. litów, podczas gdy w 1926 roku - zaledwie 32.735.000 lit. W 1927 roku dochody wzrosły więc o 4 milj litów, czyli o 14%. Koleje wąskotorowe dały dochodów 2.558.000 litów /1926 r. - 2.598.000 lt./. W tym wypadku dochody zmalały o 1½%.

W rezultacie spodziewany jest miljon litów czystego dochodu. Przedtem koleje litewskie dawały jedynie deficyt, który wynosił: 1923r. - 4.509.661 lit., 1924r. - 7.488.505 lit., 1925r. - 6.983.798 lit., 1926r. - 258.956 lit. Wzrost dochodów z kolei przypisać należy nietylko tranzytowi. Dochody wzrosły głównie dzięki przekształceniu dotychczasowego biurokratycznego sytemu eksploatacji kolei na system handlowy, oparty na wzorach szwajcarskich.-

R y n e k m i ę s n y i e k s p o r t m i ę s a n a L i t w i e w 1 9 2 7 r o k u .

"Lietuvos Ukis"Nr.65 z lutego r.b.Art.p.t."Rynek mięsny w 1927 roku".

Rozwój hodowli bydła na Litwie napotykał dotychczas na duże trudności w postaci złych konjunktur na rynkach światowych. Cena na mięso na rynkach światowych była stosunkowo bardzo niska. Z drugiej strony, Litwa po dziś dzień szuka stałego rynku zbytu dla swego mięsa.

Jeżeli chodzi o hodowlę trzody chlewnej, Litwa zaczyna się zdobywać na coraz większą ilość rasowej nierogacizny. Świadczy o tem fakt, że w 1927 r. spółka "Maistas" z ogólnej liczby zakupionej trzody chlewnej mogła około 70% przeznaczyć na wyrób bekonów. W 1925 r.ilość nadającej się na bekony trzody chlewnej wyrażała się zaledwie cyfrą 10%.

Tem niemniej spadek cen na świninę boleśnie się odbił na hodowli trzody chlewnej. Ceny na bydło rogate, zwłaszcza na owce i mięso owcze były odpowiednio wysokie, wszelako wskutek ekstensywności hodowli tego rodzaju bydła niepodobna było należycie konjunktur wyzyskać. Ceny układały się pomyślnie również dla ptactwa, zwłaszcza dla gęsi. Wszelako zawiódł oczekiwany transport ptactwa z Sowietów.

Naogół biorąc, eksport bydła i mięsa z Litwy nie był w 1927 roku wysoki. Przedstawiał się w porównaniu z latami poprzedniemi, jak następuje:

Nazwa.	1927r. Ilość.	1927r. Wartość w tys. lt.	1926r. Ilość.	1926r. Wartość w tys. lt.	1925 r. Ilość.
Bydło rog.w szt.	9513	4305,8	14194	6662,1	3222,0
Cielęta " "	20273	2444,6	23016	2658,5	1574,0
Owce i kozy "	3154	111,7	7559	225,9	11807,0

/c.d.n./

/c.d./

Nazwa.		1927 r. Ilość.	1927 r. Wartość w tys. lt	1926 r. Ilość.	1926 r. Wartość w tys. lt.	1925 r. Ilość.
Maciory.	w szt.	56844	12561,1	72016	20405,6	48044,0
Wieprze	" "	8272	302,6	11974	488,0	8581,0
Gęsi	" "	312000	3148,2	325285	3709,8	188725,0
Indyki	" "	13268	200,0	11213	172,7	5545,0
Kury	w "	135246	537,9	150,030	745,7	120663,0
Kaczki	" "	119305	625,2	102474	576,8	60783,0
Swieże mięso	t.	2306,6	6546,9	2738,9	8450,7	2262,0
Wędzone, solone, konserwowane mięso i słonina	w t.	114,4	279,3	87,1	210,2	39,9
Bite ptactwo	" "	211,4	259,7	294,3	817,3	52,5

Nazwa.		1925 r. Wartość.	1924 r. Ilość.	1924 r. Wartość w tys. lit.	1923 r. Ilość.	1923 r. Wartość w tys. lit.
Bydło rog.	w szt.	5020,7	27966,0	5403,5	10074	3032,1
Cielęta	" "	2365,7	-	-	-	-
Owce i kozy	" "	381,3	15602,0	293,6	-	-
Maciory	" "	13740,7	85407,0	11772,6	22392,0	7726,4
Wieprze	" "	6377,8	-	-	-	-
Gęsi	" "	2366,7	269280,0	3701,6	41998,0	529,1
Indyki	" "	101,6	6936,0	118,1	94,0	13,8
Kury	" "	668,7	140917,0	683,6	34826,0	203,9
Kaczki	" "	416,0	54911,0	458,0	-	-
Swieże mięso	w ton.	3346,0				
Wędzone, solone, konserwowane mięso i słonina	w ton.	102,0	-	11310,0	-	2585,4
Bite ptactwo	w ton.	295,5				

Błota i torfowiska na Litwie.

"Lietuvos Ukis" Nr.65 z grudnia 1927 r.

Obszar błot i torfowisk w Litwie nieokupowanej, poza krajem Kłajpedzkim, określa się na 180.000 ha, co stanowi prawie 4% całego terytorjum.

Około 2/3 całej przestrzeni błot jest pokryte cienką warstwą torfu. Częstokroć warstwa ta jest zanieczyszczona domieszkami mineralnemi ziemi i w większości zalicza się do niższego typu błotnego /Niederungsmoor/. Błota tego rodzaju najczęściej użytkowane są do zasiewów.

Około 1/3, tj. około 60.000 ha stanowią torfowiska, nadające się do technicznej eksploatacji. Są to t.zw. wysokie /Hochmoor/ i przejściowe /Uebergangsmoor/ typy błot.

Torfowiska są bardzo nierówno rozrzucone po kraju. Tak np. największe błota na wyżyna szawelska, którą przecinają takie rzeki, jak Musza, Wenta, Dubisa i Niewiaża. Skoncentrowało się tutaj z obszaru torfowisk Litwy o 6 większych masywach, przyczem wielkość każdego z nich wynosi około 1.000 ha.

Powiat marjampolski posiada około 6.000 ha torfowisk. Dalej występuje torf w powiatach: Kowieńskim, mozejskim, poniewieskim, telszewskim i rosieńskim.

Położenie torfowisk pod względem eksploatacji jest bardzo wygodne, gdyż prawie wszystkie torfowiska znajdują się w pobliżu linij kolejowych lub dróg wodnych.

Ministerstwo Rolnictwa bada torfowiska już od kilku lat. Dotychczas zbadano około 32.242 ha.

Rezultaty badań uwidocznia tabelka poniższa:

Nazwa torfowiska.	Powiat.	Obszar w ha.	Grubość torf. Najw. w mtr.	Grubość torf. Średn. w m.	Nadwyżka mokrego torfu w m. sześć.
Wielki Tyrulis.	Szawelski.	3434,60	7,50	2,67	91703820
Błoto Sulinkowskie.	"	2208,00	8,00	4,65	102.692.000
" Rikiwskie.	"	1730,00	9,00	4,24	76.175.000
" Radziwiliskie.	"	1010,00	3,90	2,26	22.826.000
" Deginskie.	"	250,00	4,50	2,15	5.381.450
" Wielskie.	"	120,00	3,00	1,02	1.440.000
" Piktmiszskie.	"	120,00	7,00	2,88	3.896.640
" Pabalskie.	"	95,00	5,00	3,30	3,135.000
" Zuwiniskie.	"	77,86	8,00	3,02	2.351.372
" "Zuwintai".	Możejski.	4000,00	-	-	-
" "Amalva".	"	3340,00	8,00	3,11	103.874.000
" "Kamanai".	"	2405.00	8,00	3,93	94.516.500
" Dautorskie.	"	512,50	7,50	2,12	10.865.000
" Giedrymskie.	"	300,00	6,00	3,06	9.180.000
" Czerwone.	"	345,96	6,00	4,44	15.360.624
" Plinkskie.	"	180,16	5,00	3,73	6.719.968
Torfowisko Didžlauskie.	"	81,55	3,50	2,27	1.842.229
" "Sepeta".	Poniewieski.	1095,00	7,50	4,81	52.669.000

Do tabelki powyższej wciągnięte są jedynie torfowiska, których obszar nie jest mniejszy niż 50 ha, ponieważ tylko takie nadają się do eksploatacji w celach przemysłowych.

Nazwa torfowiska.	Powiat.	Obszar w ha.	Grubość torf. Najw. w mtr.	Grubość torf. Średn. w m.	Nadwyżka mokrego torfu w m. sześć.
Błoto Asejagolskie.	Poniewieski.	200,00	4,30	2,62	5.409.252
" "Eżerolis".	Kowieński.	199,900	7,50	3,10	61.969.000
" "Didysis Raistas".	"	474,22	7,70	2,40	11.381.280
" Bobtowskie.	"	67,40	-	2,00	1.748,000
" Grazeczewskie.	Wiłkomirski.	500,00	5,00	2,50	-
" Pajurskie.	Kretyngoski.	496,00	4,50	2,03	10.069.409
" Zibininskie.	"	500,00	-	0,77	3.850.000
" Tomżskie.	"	60,00	-	2,00	1.200.000
Torfowisko Inbarskie.	"	55,26	4,00	2,29	1.017.064
Błoto Juodupskie.	Rakiski.	153,00	6,00	3,75	5.737.729
Torfowisko Waraszczyńskie.	"	307,28	6,00	3,56	7.689.966
" Samańskie.	"	140,00	4,50	2,00	2.800.000
Błoto Czelkskie.	""	70,78	6,50	2,70	1.911.060
" Gadzinowe.	"	52,50	6,00	2,79	2.012.750
" Degeskie.	Telszewski.	186,00	7,00	3,60	7.144.969
" Utelskie.	"	80,00	5,00	2,50	2.000.000
" Baużaickie.	Taurogski.	204,57	6,00	4,36	8.939.252
" Mickaickie.	"	155,85	4,09	3,33	5.189.805
" "Didžiosios plinios".	"	922,00	6,00	3,78	34.854.600
" Glicza.	"	359,88	6,02	3,25	11.696.100
" Laukosa.	"	2230,00	6,50	4,23	94.329.000
" "Daiziu".	Rosieński.	221,80	3,90	2,68	5.884.240
Torfowisko Aukspamedzkie.	"	86,00	4,80	3,07	2.578.800
Błoto Drangauskie.	"	75,00	2,50	2,06	1.545.000
" Romata.	Trocki.	280,00	8,00	3,50	9.800.000
Torfowisko Kaupiskie.	Wyłkowyski.	91,70	4,50	2,32	2.127.440
" Pajawońskie.	"	61,63	4,50	2,00	983.404
" Szylelskie.	"	68,69	4,00	2,99	1.627.517
Błoto Nuobockie.	"	87,85	-	-	-

Z tabelki wynika, że największą grubość wykazują warstwy torfowe w bagnach Rikiwskich /do 9 m./. W większości torfowisk grubość przeważnie wynosi 2½ - 6 m. Przeciętną grubość określić należy na 3 m. W związku z tem produkcję mokrego torfu możnaby określić na 2 miljardy m.sześć., zaś suchego - na ca 200 miljonów tonn.

Obszar leśny Litwy wynosi około 700.000 ha.Drzewo opałowe wyraziłoby się przytem cyfrą ca 65 miljonów tonn. Licząc na każdy hektar średnią nadwyżkę 250 erdmetrów, otrzymamy ogólną nadwyżkę materjału opałowego /drzewa/ - 175.000.000 erdmetrów,a licząc ciężar erdmetru 370 kg., otrzymamy około 65.000.000 tonn

Biorąc pod uwagę te przypuszczalne dane i zakładając, że wydajność ciepła tej samej wagi drzewa i torfu jest jednakowa, łatwo można porównać nadwyżkę torfu i drzewa. Wynika stąd, że torfowiska posiadają trzykroć tyle materjału opałowego,co lasy.-

"L i e t u v o s Ū k i s" w s p r a w i e f a c h o w e g o w y k s z t a ł c e n i a n a L i t w i e .

"Lietuvos Ukis"Nr.65 z lutego r.b.Art.p.t."Wykształcenie zawodowe zagranicą i na Litwie".

Oświata zajmuje w budżecie litewskim pokaźne miejsce. Odnośna pozycja w budżecie na rok bieżący wyraża się liczbą 34 milj.litów,z czego na szkoły rolnicze przypada ppzeszło 3 milj. litów,na techniczną-około 400.000 lt.,oraz pewne sumy, łożone na oświatęprzez Ministerstwo Obrony Kraju, przez Izbę Rolniczą Ministerstwo Spraw Zagranicznych i t.d. Ogółem sprawy oświatowe pochłaniają conajmniej 40 milj.litów rocznie, a więc 1/6 całego budżetu. Mimo to oświata na Litwie nie jest postawiona na należytym poziomie. W dziedzinie oświaty panuje rodzaj anarchji. Szkolnictwo litewskie nie jest przystosowane do potrzeb życiowych. Wśród społeczeństwa panuje pod tym względem pewna psychoza, polegająca na tem, że rodzice posyłając dzieci do szkół, wyobrażają iż świadectwo ukończenia szkoły ogólnokształcącej jest równoznaczen z uzyskaniem przez abiturjentą wyższego stanowiska w drabinie społecznej. Nie docenia się natomiast w kraju znaczenia nauki stosowanej i wykształcenia fachowego. W związku z tem liczba szkół zawodowych jest stosunkowo znikoma. Uniwersytet z 3½ tys. studentów, 15 państwowych i 27 prywatnych / w tem 15 litewskich/ gimnazjów, 43 państwowe i 14 prywatnych /w tem 8 litewskich/ szkół niższych, 5 państwowych i 4 prywatne seminarja nauczycielskie, 3 stałe kursy pedagogiczne, nie licząc kilkunastu kursów perjodycznych, 2 szkoły muzyczne i 1 szkoła sztuki, - oto dorobek szkolnictwa litewskiego w zakresie wykształcenia ogólnego. Nader skromnie przy cyfrach powyższych przedstawia się liczba szkół zawodowych:

	Liczba.	Liczba uczn. w 1928r.	Kredyty budżetów na 1928 r.	Każdy uczeń kosztuje rocznie.
Rolnictwo:	1	210	1,344.454	6.400
Akademja Rolnicza.	1	40	78.440	1.800
Wyższa Szkoła Leśna.	1	25	86,350	3.450
Wyższa Szkoła Kult.-Techn.	2	179	258,365	1.000
Średnie szkoły rolnicze.	3	379	868.082	1.830
Niższe szkoły rolnicze.	2	30	50.000	1.560
Kursy Linowe.	1	144	64.000	440
Pryw. średnie szkoły roln.	3	272	272.000	1.000
Pryw. niższe szkoły roln.	24	1254	3.551.669	
Ogółem				

/c.d./

	Liczba.	Liczba uczn. w 1928r	Kredyty budżetów na 1928 r.	Każdy uczeń kosztuje rocznie.
Technika:				
Wydział techniczny.	1	366	430.000	1.180
Wyższa Szkoła Techniczna.	1	300	396.682	1.300
Ogółem	2	666	826.682	
Rzemiosła:				
Państwowa Szkoła Rzemieśl.	6	156	235.252	1.400
Prywatne szkoły rzemieśl. /subsydjowane przez rząd/.	4	200	205.000	1.025
Ogółem	10	356	440.252	
Ogółem szkół zawodowych:	36	2.276	4.316.783	

Jeżeli chodzi o wykształcenie ściśle zawodowe, t.zn. - o szkoły rzemieślnicze, pochłaniają one rocznie 440.252 lit., oraz 72;000 lit. stypendjów rzemieślniczych, razem 512.253 lit. Niezależnie od tego szkoły rzemieśljicze stoją na poziomie dosyć niskim. Program ich, ustalony przez Ministerstwo Oświaty, zawiera zbyt wiele przedmiotów ogólnokształcących, a przytem los abiturjenta takiej szkoły nie został jeszcze ujęty w normy prawne. W związku z tem frekwencja w szkołach zawodowych jest znikoma. Jeżeli chodzi o stronę materjalną, nie mają szkoły zawodowe na Litwie odpowiednich lokalów.

Sprawa postawienia wykształcenia zawodowego na należytym poziomie jest nader paląca. Litwa może odzyskać Wilno orężem, lecz utrzymać je zdoła jedynie pracą, znajomością rzeczy i zawodowem wykształceniem.

B i l a n s l i t e w s k i c h i n s t y t u c y j k r e d y t o w y c h w d n i u 1-g o p a ź d z i e r n i k a 1927 r.

"Lietuvos Ukis"Nr.65 z lutego r.b.

	1926 r.	1927 r.
Bilanse banków akcyjnych.	296,8	341,3
" " kooperacyjnych.	11,1	11,1
" T-w Wzajemnego Kredytu.	8,9	11,4
" banków prywatnych.	6,3	4,5

Operacje instytucyj kredytowych wyglądały, jak następuje:

	1926 r. Ogółem.	1926 r. Banki Lit. i Rolny.	1927 r. Ogółem.	1927 r. Banki Lit. i Rolny.
Kasa i rachunek bieżący.	12,3	7,6	13,5	10,1
Weksle dyskontowane.	36,5	20,8	46,6	30,1
Pożyczki gwarantowane:	61,2	30,6	64,1	33,5
a/w papierach wartościowych.	0,4	0,4	0,1	0,1
b/waluta.	2,9	2,5	4,2	3,8
c/listy zastawne.	7,5	7,5	15,5	15,1
d/nieruchomości.				
Wkłady:	36,4	16,4	69,9	44,4
a/na rachunku bieżącym.	19,2	1,5	25,7	3,2
b/wszelkie inne wkłady.				

Z powyższego wynika, iż wzrost operacyj finansowych

przypada główmie na Bank Litewski i Rolny. Działalność drobnych banczków, których jest na Litwie około 500, wygląda w przybliżeniu , jak następuje:

	1926 r. Ogółem.	1926 r. Chrześcijańskich.	1927 r. Ogółem.	1927 r. Chrześcijańskich.
Liczba banczków.	345	263	392	297
Bilans ogólny w milj.lt.	26,4	13,5	36,2	21,1
Kapitał zakładowy.	2,5	1,5	3,3	2,2
Długi:				
a/Bankowi Rolnemu.	2,1	2,1	3,5	3,5
b/bankom kooperacyjnym.	6,7	0,8	6,6	2,1
c/innym bankom.	4,4	3,4	3,6	1,8
Wkłady:				
a/bezterminowe.	3,7	2,0	5,9	3,4
b/do 6 miesięcy.	1,4	0,9	3,5	2,1
c/na dłuższy okres.	1,5	1,0	3,2	2,6
Pożyczki:				
a/na podstawie zaufania osobistego.	4,3	2,2	7,0	3,5
b/zabezpieczone zastawami.	2,1	1,6	3,9	2,5
c/za inną gwarancją.	12,6	6,0	15,8	10,2

B u d ż e t i s p r a w y g o s p o d a r c z e L i t w y w u j ę c i u "L i e t u v o s A i d a s' a".

"Lietuvos Aidas"Nr.Nr.39 i 40 z dn.17 i 19.III.r.b.

Art.p.t."W sprawie tegorocznego budżetu państwowego".Streszczenie:

W dniu 16-go marca Gabinet Ministrów pod przewodnictwem Prezydenta Republiki Smetony uchwalił ostatecznie budzet na 1928 rok w wysokości 253 milj.litów. W dniach najbliższych budżet zostanie zatwierdzony przez Prezydenta Republiki i opublikowany urzędowo.

Suma dochodów zwyczajnych wyraża się cyfrą 250.407.800 litów /w 1927 r. dochody zwyczajne wynosiły 232.751.109 lit./. Dochody nadzwyczajne wyrażają się cyfrą 2.592.200 lit. / w 1927 r. - 5.212.808 lit./.

Według pozycyj poszczególnych preliminarz dochodów przedstawia się, jak następuje: Prezydent Republiki - 2.196 lit. Sejm - 600 lit., Gabinet Ministrów - 319.706 lit., M-stwo Rolnictwa - 33.859.750 lit., urząd Gubernatora Kłajpedy -384.300 lit., M-stwo Spraw Wewnętrznych - 5.546.324 lit., M-stwo Finansów - 148.200.740 lit., M-stwo Oświaty - 2.413.351 lit., M-stwo Sprawiedliwości - 4.315.000 lit., M-stwo Komunikacji -53.052.647 lit., M-stwo Spraw Zagranicznych - 1.555.000 lit., M-stwo Obrony Krajowej - 757.406 lit., Kontrola Państwa - 780 lit.-

Dochody nadzwyczajne przedstawiają się, jak następuje: M-stwo Rolnictwa - 2.292.200 lit., M-stwo Komunikacji - 300 tys. litów.-

Preliminarz wydatków zwyczajnych zbilansowany został w sumie 225.304.758 lit. /w 1927 r. preliminowano 212.663.624 lit., wydano faktycznie 205.880.928 lit./.

Według pozycyj poszczególnych preliminarz wydatków zwyczajnych przedstawia się, jak następuje: Prezydent Republiki - 299.121 /0,11% ogólnej sumy wydatków/, Sejm - 917.880 lit./0,14%/ Gabinet Ministrów - 3.161.388 lit. /1,41%/, urząd Gubernatora Kłajpedy - 339.481. lit./0,15%/, M-stwo Spraw Wewnętrznych - 22.623.161 lit./10,05%/, M-stwo Finansów - 31.338.765 lit./14,05%/ M-stwo Rolnictwa - 20.432.295 lit. /8,83%/, M-stwo Oświaty -

---

35.622.576 lit./14,95%/, M-stwo Sprawiedliwości - 8.377.100 lit /3,72%/, M-stwo Komunikacji - 52.161.914 lit /23.19%/, M-stwo Spraw Zagranicznych - 4.303.375 lit./1,91%/, M-stwo Obrony Krajowej - 46.454.154 lit. /20,66%/, Kontrola Państwa - 1.264.546 lit./0,56%/.

Wydatki nadzwyczajne wynoszą 27.595.242 lit./w 1927r. preliminowano 25.300.293 lit., wydatki faktyczne wyniosły - 25.022.464 lit.-

Według pozycyj poszczególnych preliminarz wydatków nadzwyczajnych jest następujący: M-stwo Spraw Wewnętrznych - 400.000 /0,73%/, M-stwo Finansów - 7.690.000 lit. /27,96%/, M-stwo Rolnictwa - 8.494.669 lit./30,90%/, M-stwo Oświaty - 703.500 lit./2,56%/, M-stwo Sprawiedliwości - 1.025.000 lit. /3,73%/, M-stwo Komunikacji - 6.300.200 lit./22,91%/, M-stwo Spraw Zagranicznych - 410.000 lit. /1,49%/, M-stwo Obrony Krajowej - 2.671.873 lit. /9,72%/.

Z powyższych danych wynika, że budżet państwowy na rok bieżący przewyższa budżet roku ubiegłego. Dochody zwyczajne wyższe są o 18 milj.litów. Dowodzi to, że sytuacja pod względem gospodarczym się poprawiła.

Dotychczas debatowaniem nad budżetem zajmowały się sejmy, które też budżet uchwalały. Zadanie Gabinetu Ministrów polegało jedynie na opracowaniu budżetu i przesłaniu go do sejmu. Budżety stanowiły też zwykle temat najrozmaitszych sporów. W roku bieżącym natomiast budżet uchwalony został i przyjęty jedynie przez Gabinet Ministrów, stanowiący obok Prezydenta Republiki najwyższy organ władzy krajowej. Wprawdzie budżet uchwalony został z pewnem opóźnieniem. Tłumaczy się to wszakże nawałem pracy w Gabinecie Ministrów, spowodowanym głównie przez południowego sąsiada Litwy i elementy krajowe, sprzyjające działalności Pleczkajtisa. Temu też głównie przypisać należy, że nie miały dotychczas miejsca ani zmiany konstytucji, ani referendum ani wreszcie zwołanie sejmu. Zasadniczo nie odgrywa większej roli fakt przyjęcia budżetu przez Gabinet Ministrów, czy też przez sejm. Wystarcza, żeby budżet wogóle był uchwalony.-

"Lietuvos Aidas"Nr.38 z dn.16.III.r.b.Art.p.t."W sprawie gospodarki krajowej".Streszczenie:

W 1927 roku obrót pieniężny na Litwie znacznie się zwiększył w zestawieniu z latami ubiegłemi. Lit utrzymał się na tym samym parytecie, przyczem pokrycie jego stale jest większe, aniżeli tego statut Banku Litewskiego wymaga. W kasach państwa zgromadziła się niebywale wielka suma w wysokości 60 milj.lit. Z raportów inspektorów podatkowych i naczelników powiatów wynika, że podatki wpływają obecnie z większą łatwością, aniżeli w latach poprzednich. W niektórych powiatach niema nawet potrzeby wywierać na ludność presji w kierunku uiszczania podatków.

Stosunki budowlane również znacznie się ożywiły zarówno w Kownie, jak na prowincji.

Co się tyczy hodowli bydła, rynki zbytu są dla bydła litewskiego w dalszym ciągu zamknięte. Tem niemniej rząd poczynił poważne kroki w kierunku zapobieżenia tym trudnościom. Dowodzą tego rokowania z Niemcami.

Bank Litewski zamierza wprawdzie ograniczyć nieco kredyt dla kupców, lecz bynajmniej nie wskutek "kryzysu", a tylko wychodząc z założeń swej ogólnej polityki kredytowej. Bank Litewski dotychczas zbyt był nawet hojny dla handlu i przemysłu, zapoznając jednocześnie interesy rolników. Obecnie Bank Litewski najzupełniej słusznie zaczyna faworyzować raczej rolnictwo.

Demagogiczne twierdzenia prasy opozycyjnej o rzekomo fatalnym stanie gospodarczym Litwy nie mają najmniejszego uzasadnienia. Przeciwnie - stan ekonomiczny kraju wciąż się podnosi,

mimo że błędy dawniejsze- bezmyślne inwestycje pieniężne w nieruchomości banków i "Maistas'a", zbyt szerokie kredyty dla niesumiennego kupiectwa i t.d. - dziś jeszcze ujemnie się odbijają na finansowej sytuacji kraju. Tem niemniej stan ekonomiczny zmierza ku lepszemu.-

"Lietuvos Aidas" w sprawie stanu gospodarczego Litwy.

"Lietuvos Aidas"Nr.44 z dn.23.III.r.b.Art.p.t."Poprawa stanu gospodarczego kraju".Streszczenie:

Od pewnego czasu daje się zauważyć w kraju znaczna poprawa gospodarcza. Szczególnie stosunki się polepszyły w zakresie finansów. Wykazują to poniższe dane cyfrowe , dotyczące przeciętnych rocznych saldo : 1923 rok - 5.481.804 lit.19 c.; 1924 r. - 20.735.631 lit.84 c.; 1925 r. - 12.694.316 lit .82 c.; 1926 r. - 12.458.983 lit.70 c.; 1927 r. - 35.312.190 lit.88 c. W styczniu roku bieżącego w kasach państwowych znajdowało się 58.049.884 lit.52 c.; w dniu 1-go lutego zaś- 56.577.721 lit. 31 c. Ostatnio saldo skarbu wyraziło się cyfrą 60 milj.litów.

Dane powyższe świadczą, iż ekonomiczne życie kraju wykazuje coraz większą intensywność i że podatki państwowe wpływają o wiele obficiej, aniżeli to przewidywano.

Co się tyczy zapasu monet metalowych w skarbie litewskim, wynosi on 11 milj.litów. Od dnia 1-go października 1927 r. rząd ani razu nie użył sumy tej na wydatki, mimo że ustawowo mógłby to uczynić.

Poprawa gospodarcza daje się zauważyć również w innych dziedzinach. Rolnictwo zasilane jest stałemi, coraz większemi kredytami. Rozbudowa kraju szybko posuwa się naprzód. Życie gospodarcze, które pod rządami krikszczioniów i socjalistów wegetowało, zaczyna powracać na swe normalne tory rokując krajowi pomyślną przyszłość.

Dobrobyt miast również się podnosi. Swiadczą o tem projekty nowych linij komunikacyjnych, tramwajów elektrycznych, udoskonalonej kanalizacji i t.d.-

Handel zagraniczny a Kłajpeda.

"Lietuvos Ukis"Nr-.65 z lutego r.b.

Kłajpeda zajmuje dość poważne miejsce , jeżeli chodzi o handel zagraniczny Litwy. Przez Kłajpedę kieruje się głównie eksport bydła i nierogacizny. Rząd litewski oddawna dąży, ażeby w porcie kłajpedzkim skoncentrować cały ruch eksportowo tranzytowy z Litwy. Obszar Kłajpedy stanowi pod względem gospodarczym integralną część Litwy i wszelkie próby tamtejszych kupców i eksporterów wyodrębnienia obszaru Kłajpedy w stosunkach handlowych z zagranicą uważane być muszą jedynie za objaw samowoli.

Sprawa budowy litewskiej floty handlowej.

"Lietuvos Aidas"Nr.44 z dn.23.r.b.

W dniu 22-go marca r.b. odbyła się w Kownie z incjatywy Centralnego Zarządu Związku Marynarzy litewskich narada przedstawicieli rządu i organizacyj kulturalno-społecznych w sprawie budowy litewskiej floty handlowej. Zarząd Związku Marynarzy przedłożył projekt wyłonienia komitetu, któryby zbierał na ten cel środki pieniężne.-

III.ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

"R y t a s" w s p r a w i e a r e s z t ó w w ś r ó d c z ł o n k ó w p a r t j i u. s.

"Rytas"Nr.60 z dn.15.III.r.b.Art.p.t."Sprawy, areszty i co dalej?".Streszczenie:

Do smutnych kart krotkiej historji niepodległej Litwy należą właśnie partyjne,przybierające niekiedy formy wprost nieobliczalne.Charakterystyczną jest przytem rzeczą,że ludziom,których się chce usunąć z areny politycznej,zarzuca się na Litwie najróżnorodniejsze przestępstwa natury kryminalnej. Weszło to wprost w modę. W swoim czasie głośną była t.zw. afera sacharynowa d-ra Puryckisa, kiedy to partje lewicowe na łamach swych organów wylewały kubły pomyj pod adresem chrześcijańskich demokratów. Każde przemówienie wiecowe rozpoczynało się i kończyło od "afery z sacharyną". Sąd wprawdzie d-ra Puryckisa uniewinnił lecz nikt nie wynagrodzi mu moralnej krzywdy, jakiej wskutek podobnego szargania opinji doznał.

Następną analogiczną sprawą była historja b.premjera Petrulisa, któremu podobnież inkryminowano łapownictwo i defraudacje. Ostatnią wreszcie głośną historją jest "afera ze słoniną", której obecna partja rządząca chwyciła się jako środka walki politycznej. W związku z tem, aresztowano, jak wiadomo,2-ch głównych działaczy partji u.s. - Mikszysa i Draugelisa. Pierwszy z nich był w czasie afery na urlopie, tak że napewno nie mógł w aferze brać udziału. Dziś jednak siedzi za kratkami, podczas gdy właściwi winowajcy spacerują na wolności.

Należałoby wszelkiemi siłami dążyć do zarzucenia podobnych metod walki politycznej. Wymaga tego autorytet moralny kraju, który nie może być przecież krajem kryminalistów.-

"L i e t u v o s A i d a s" w s p r a w i e s z k o l n i c t w a.

"Lietuvos Aidas"Nr.44 z dn.25.III.r.b.Art.p.t."W sprawie szkolnictwa".Streszczenie:

Dotychczas życie polityczne, społeczne i kulturalne na Litwie kierowało się sprawdzianami ilościowemi, nie zaś jakościowemi. Grupa licząca więcej członków, uważana była dotychczas za wyżej stojącą pod względem politycznym , ekonomicznym czy kulturalnym od grup innych, mniej licznych acz liczących członków więcej może wartościowych pod względem zalet duchowych. Szacunek dla liczby panował w życiu litewskiem wszechwładnie. W owym też czasie powstało na Litwie mnóstwo szkół powszechnych, a jeszcze więcej szkół średnich. Nie pytano przytem jakie są warunki nauczania w tych ostatnich, czy personel nauczycielski jest dosyć liczny i wykwalifikowany, czy lokale są odpowiednie pod względem hygjenicznym i t.d. W rezultacie wyszło na to, że szkół na Litwie okazało się za dużo, o czem najdobitniej świadczy brak frekwencji uczniów. Stwierdził to urzędowo minister oświaty w swych niedawnych enuncjacjach. Tak np. w gimnazjum "Żyburys" w Krożach klasa 1-sza liczy zaledwie 10 uczniów.; w Płungiach - 15; a Szakach - 18; w Nowem Mieście - 15; w Antoleptach - 15. Tak znikome cyfry, rzecz prosta, egzystencji szkół w odnośnych miejscowościach nie usprawidliwiają. Pozatem personel nauczycielski nie stoi na wysokości zadania, gdyż liczy zaledwie 50% osób z wyższem wykształceniem. W związku z tem sprawę szkolnictwa na Litwie poddać należy rewizji.-

VII. K O M U N I K A C J A.

Wywiad "Lietuvos Aidas" z ministrem komunikacji w sprawie stanu komunikacji na Litwie.

"Lietuvos Aidas"Nr.58 z dn.16.III.r.b.

Minister Komunikacji, inż.Czurlonis, udzielił w dniu 15.III.r.b. wywiadu współpracownikowi "Lietuvos Aidas" w sprawie komunikacji na Litwie.

Poraz pierwszy w 1927 roku koleje litewskie przyniosły doraźny zysk. W latach poprzednich bowiem stale się ujawniał deficyt. Zakrawało nawet na to, że deficyt jest chronicznym objawem kolejnictwa litewskiego i że nigdy mu się nie uda zapobiec. W okresie 5-letnim /1923 - 1927 r./ stan kolejnictwa litewskiego przedstawiał się, jak następuje:

Rok.	Koleje szerokotorowe.	Koleje wąskotorowe.
1923 r.	- 3.146.587 lt.	- 1.362.974 lt.
1924 "	- 5.369.680 "	- 2.114.825 "
1925 "	- 5.132.857 "	+ 1.850.941 "
1926 "	+ 1.150.200 "	- 1.419.156 "
1927 "	4.473.021 "	- 1.199.880 "

Cały czas więc miał miejsce deficyt. Natomiast w 1927 roku czysty zysk wyniósł 3.273.141 lit. Właściwie zysk przyniosły jedynie koleje szerokotorowe, temniemniej w rezultacie ogólnym deficyt kolei wąskotorowych z nadwyżką został pokryty. Pomyślny ten objaw tłumaczy się wzrostem dobrobytu ludności, poprawą stanu finansowego i wzmożeniem się ruchu handlowego. Pozatem zarząd kolei zawarł cały szereg konwencyj z państwami sąsiedniemi w sprawie ułatwienia tranzytu przez Litwę. W związku z tem, tranzyt w 1927 roku wzrósł w zestawieniu z 1926 r. niemal podwójnie i dał w rezultacie 35.922.156 lit. dochodu.Wprawdzie jednocześnie ze zwiększeniem się dochodów wzrastają wydatki, związane z tranzytem /paliwo, personel, smary i t.d./wszelako, dzięki racjonalnej gospodarce kolejowej, udało się w roku ubiegłym wydatki eksploatacyjne zmniejszyć o 2,6% w zestawieniu z 1926 r. /i o 11,5% w zestawieniu w 1925 r./. Zmniejszyło się zużycie paliwa dzięki należytemu zreorganizowaniu wydawania premij za oszczędzanie paliwa. Uniknięto wielkiej liczby kursów dodatkowych, co również pozwoliło na duże zaoszczędzenie wydatków.

Eksploatacja kolei w 1927 roku wykazała, że perspektywy kolejnictwa litewskiego nie są bynajmniej niepomyślne, mimo że wskutek niezbyt korzystnej dla Litwy konjunktury politycznej nie dały koleje zysków, jakie w przyszłości z pewnością dadzą się osiągnąć.

Ministerstwo Komunikacji zasypane jest podaniami różnych organizacyj rolniczych, kulturalnych i ekonomicznych w sprawie budowy nowych szos w różnych zakątkach kraju. Budowa szos jest nader kosztowna. Tem niemniej w warunkach obecnych kraj potrzebowałby jeszcze conajmniej 1.000 klm. szos. Narazie brak jest wielkich kredytów na budowę, tem niemniej dałoby się w tym kierunku dużo zrobić, zwłaszcza w porozumieniu z samorządami.

Bez odpowiednich szos i dróg publicznych nie może Litwa dźwignąć się ani pod względem gospodarczym, ani pod względem kulturalnym. W związku z tem, stałe ulepszanie będącej niemal w opłakanym stanie komunikacji stanowi jedną z główniejszych trosk obecnego rządu.-

X. K R O N I K A .

a/Zagraniczna.

T e k s t o d p o w i e d z i p o l s k i e j n a o s t a t n i ą n o t ę l i t e w s k ą . "Panie Prezesie ministrów, Stwierdzając, że notę Pańską z dn.26-go lutego 1928 r. za Nr. 3503 otrzymałem, mam zaszczyt zakomunikować Panu, że rząd polski przyjmuje propozycję Pańską rozpoczęcia 30 b.m. rokowań w Królewcu. Samo przez się jest zrozumiałe, że rezolucja Rady Ligi Narodów z dnia 10-go grudni a 1927 roku, dotycząca zapewnienia obu państwom pomocy Ligi Narodów i jej organów technicznych w tym wypadku, gdyby życzyły sobie jej udziału w rokowaniach, zalecanych przez rezolucję, pozostaje całkowicie w mocy.

Byłbym wdzięczny Jego Ekscelencji, gdyby raczył zakomunikować mi, czy pozostaje przy decyzji przewodniczenia delegacji litewskiej, gdyż w takim razie ja również koniecznie przybędę do Królewca.

Racz Pan, Panie Prezesie Ministrów, przyjąć wyrazy mego najwyższego szacunku.

/podpisane/ August Zaleski
Warszawa, 13 marca 1928 r. Minister Spr. w Zagranicznych".

S k ł a d d e l e g a c j i p o l s k i e j d o K r ó l e w c a . Skład delegacji polskiej, która wyjedzie na rozpoczynające się w dniu 30-go marca w Królewcu rokowania polsko-litewskie, jest następujący: Minister spraw zagranicznych August Zaleski, Naczelnik wydziału ustrojów międzynarodowych M.S.Z.p. Adam Tarnowski, Naczelnik Wydziału Wschodniego M.S.Z. Tadeusz Hołówko oraz szef sekretarjatu ministra radca Szumlakowski.-

U d z i a ł p r o f . V o l d e m a r a s a w r o k o w a n i a c h w K r ó l e w c u . W swej odpowiedzi na notę rządu polskiego z dnia 15-go marca rząd litewski przez swoje poselstwo w Berlinie powiadomił rząd polski o tem, iż delegacji litewskiej, która będzie brała udział w rokowaniach polsko-litewskich dn 30-go marca w Królewcu, będzie przewodniczył prezes gabinetu ministrów i minister spraw zagranicznych prof.Voldemaras.-

E c h a o b c h o d u 1 0 - c i o l e c i a n i e p o d l e g ł o ś c i L i t w y w A r g e n t y n i e . Największy dziennik argentyński "La Nacion" zamieścił w związku z 10-cioletnią rocznicą niepodległości Litwy w dodatku ilustrowanym podobiznę prezydenta Smetony, gmachu ratusza kowieńskiego, zamku książąt Ogińskich w Płungiach, wreszcie fotografję trzech Litwinów w strojach narodowych.-

W y j a z d p o s ł a n i e m i e c k i e g o w K o w n i e d o R y g i . W dniu 15.III.r.b. wyjechał na kilka dni do Rygi niemiecki poseł i minister pełnomocny p.Morath.-

W y s t a w a s z t u k i l i t e w s k i e j w R y d z e. W dniu 15.III.r.b. w ryskiem muzeum miejskiem otworzył prezydent państwa łotewskiego Zemgals wystawę litewskich sztuk pięknych, wygłaszając przy tej sposobności krótkie przemówienie. Przemawiali również poseł litewski w Rydze p.Bizauskas, rektor Akademji Sztuki prof.Pulvic i inni. Nadesłano cały szereg depesz gratulacyjnych. W otwarciu wzięło udział mnóstwo publiczności, w tej liczbie marszałek sejmu dr.Kalninsz, minister spraw zagranicznych Bałodis, minister spraw wojskowych gen.Kalninsz i t.d.-

X. KRONIKA WEWNĘTRZNA.

D o k o ł a s p r a w y s ą d o w e j b. p r e m j e r a P e t r u l i s a . W dniu 15-go marca r.b. prokurator trybunału najwyższego p.J.Kalwajtis nadesłał do redakcji "Lietuvos Aidas" pismo, w którem oświadcza, iż b.premjer Petrulis nie został jeszcze pociągnięty do odpowiedzialności sądowej, lecz tymniemniej akt oskarżenia się przygotowuje. B. premjer niejednokrotnie już wzywany był na przesłuchanie do sędziego śledczego.-

B. m i n i s t e r Y c z a s - d o c e n t e m p r y w a t n y m u n i w e r s y t e t u . Wydział teologji ewangielickiej uniwersytetu kowieńskiego ofiarował b.ministrowi handlu, znanemu przemysłowcowi i działaczowi społecznemu p.Marcinowi Yczasowi katedrę prawa kościelnego w charakterze prywatnego docenta.-

Z a m i e r z o n e r e f o r m y w u r z ę d a c h p a ń s t w o w y c h . W związku z przyjęciem budżetu państwowego na 1928 rok spodziewane są reformy w szeregu urzędów państwowych. Tak np. ma być zreformowana rachunkowość, dział gospodarczy i t.d. między innemi, zamierza się we wszystkich urzędach państwowych wprowadzić jednolite urządzenie zewnętrzne w postaci mebli i t.d.-

S p r a w a n a d w y ż k i b u d ż e t o w e j z r o k u u b i e g ł e g o . Według informacyj sfer miarodajnych, nadwyżka budżetowa z roku ubiegłego ma być przeznaczona na poszczególne potrzeby dopiero po ostatecznem zbilansowaniu budżetu na 1928 rok, co nastąpi przypuszczalnie w kwietniu r.b. W pierwszym rzędzie zamierza się z nadwyżki budżetowej zrealizować fundusz emerytalny, który dotychczas nie był należycie ujęty w normy prawne.-

B u d ż e t p a ń s t w o w y j a k o u s t a w a . Ministerstwo Finansów powzięło projekt wydania budżetu państwowego jako ustawy. W związku z tem ministerstwo studjuje odnośne ustawy budżetowe, stosowane w Belgji, Francji i innych państwach. Wątpliwą jest rzeczą, czy w roku bieżącym uda się ten projekt ministerstwa Finansów zrealizować. Wszelako w roku przyszłym ministerstwo niechybnie wprowadzi ten projekt w życie.-

P r o j e k t w y k u p i e n i a a k c y j B a n k u R o l n e g o p r z e d t e r m i n e m . Jedną z głównych trosk rządu jest sprawa kredytów rolnych. W związku z tem zamierza rząd wykupić przed terminem należące doń akcje Banku Rolnego na sumęę kilku milj.litów. W ten sposób do Banku Rolnego wpłyną poważne kwoty, które dadzą się zużyć na potrzeby kredytów rolnych.-

D o k o ł a a f e r y z e s ł o n i n ą a m e r y k a ń s k ą . W dniach ostatnich prokurator sądu wojskowego nadesłał do "Lietuvos Aidas" komunikat następujący: W dniu 21-go maja 1926 roku wytoczono sprawę kryminalną organizacji "Ukininku Sajunga" za podstępne dostarczenie do intendentury armji słoniny amerykańskiej zamiast miejscowej, przyczem starano się słoninie nadać pozór miejscowej drogą zeskrobywania pieczęci amerykańskich i wyciskania pieczęci krajowych, mających świadczyć, że słonina pochodzi z obszaru Kłajpedy. "Ukininku Sajunga" uzyskała od intendentury odpowiednią zapłatę, jako za słoninę krajową, przyczem różnica wyniosła 1 lita na kilogramie, ogółem zaś około 100.000 litów.

W czasie śledztwa wszczął się spór co do kompetencji

w tej sprawie sądów wojskowych i cywilnych. Trybunał najwyższy spór ten ostatecznie rozstrzygnął i w dniu 21-go października 1926 roku akta sprawy wpłynęły na ręce prokuratora sądu wojskowego. Śledztwo wstępne wskutek skomplikowanych okoliczności zaciągnęło się po dziś dzień i dopiero w najbliższym czasie zostanie ukończone. Jako środek zapobiegawczy w stosunku do oskarżonych w tej sprawie obrano początkowo kaucje pieniężne. Wkrótce się jednak wyjaśniło, że niektórzy z oskarżonych usiłują śledztwu przeszkodzić. W związku z tem prokurator zalecił osadzenie oskarżonych w areszcie. Twierdzenie, jakoby oskarżeni Mikszys i Draugelis aresztowani zostali niewinnie czy nawet ze względów politycznych, jest nieuzasadnione, podobnież jak twierdzenie, że cała sprawa wytoczona została w czasach ostatnich.-

B u d o w a g m a c h u M i n i s t e r s t w a S p r a w i e d l i w o ś c i . Budżet wydatków nadzwyczajnych na rok bieżący zawiera pozycję 1.020.000 lit. na dokończenie budowy nowego gmachu ministerstwa sprawiedliwości. Budowa zakończoną zostanie w roku bieżącym.-

P o d z i e m n e p o ł ą c z e n i e t e l e f o n i c z n e w K o w n i e . Zamierza w najbliższym czasie przekształcić sieć telefoniczną w Kownie. Słupy telefoniczne zostaną usunięte zaś kable przebiegać będą pod ziemią. W związku z tem, w budżecie wydatków nadzwyczajnych asygnował rząd na ten cel 400.000 lt.-

S p r a w a w y k u p i e n i a f a b r y k z a p a ł e k p r z e z S z w e d ó w . W czasach ostatnich szwedzki syndykat zapałczany podjął podobno znowu akcję w kierunku wykupienia wszystkich fabryk zapałek na Litwie i skoncentrowania w ten sposób przemysłu zapałczanego w swych rękach.-

B u d o w a s z p i t a l a z a k a ź n e g o w K o w n i e
W budżecie państwowym wydatków nadzwyczajnych figuruje suma 150 tys. lit. na cel budowy szpitala chorób zakaźnych w Kownie.-

R e f o r m a w z a k r e s i e a d w o k a t u r y . Ministerstwo sprawiedliwości nosi się z zamiarem reform w zakresie adwokatury. Według odnośnego projektu pomocnicy adwokatów przysięgłych będą musieli w ciągu pierwszych dwóch lat przymusowo odbywać służbę w magistraturze.-

Z d z i a ł a l n o ś c i B a n k u R o l n e g o . Kredytowanie rolnictwa za pośrednictwem Banku Rolnego wzrasta z roku na rok. Jednocześnie wzmaga się jednak zapotrzebowanie kredytów wśród rolników. W związku z tem, Bank Rolny wciąż jeszcze nie może się uporać z zapotrzebowaniami kredytów.

W 1927 roku Bank Rolny udzielił kredytów długoterminowych na ogólną sumę 13½ milj.litów. W ciągu pierwszych dwóch miesięcy roku bieżącego wydano rolnikom pożyczek na sumę około 2 milj.litów, a więc dwa razy więcej, niż w odnośnym okresie roku ubiegłego. O ile wydawanie kredytów posuwać się będzie naprzód w tempie dotychczasowem, to suma udzielonych kredytów w roku bieżącym dwukrotnie przewyższy sumę kredytów z roku ubiegłego.

Bank Rolny nie zwiększył kredytów drobnym bankom kredytowym, uzależniając sprawę tę od wzajemnej fuzji tych banków.

Czysty zysk Banku Rolnego w 1927 roku wyniósł - 1.115.675 lit. 52 centy. Podział zysków dokonany będzie na walnem zgromadzeniu akcjonarjuszy Banku Rolnego, które się odbędzie w drugiej połowie bieżącego miesiąca.-

X. KRONIKA KŁAJPEDZKA.

D e l e g a c j a k u p c ó w k ł a j p e d z k i c h w W i l n i e . W dniu 17-go marca r.b. przybyli z Kłajpedy do Wilna trzej obywatele litewscy, reprezentanci tamtejszej Izby Handlowej, w osobach prezydenta kłajpedzkiej izby handlowej p. Ludwika Johna, syndyka izby d-ra Ottona Schreibera i członka izby p.Michała Kubilhusa. Celem ich podróży były sprawy natury techniczno-handlowej, mianowicie zbadanie możliwości spławu drzewa Nimenem, jak również eksportu i importu innych towarów przez port kłajpedzki do Polski. Delegaci kłajpedzdy weszli w kontakt z przemysłowcami i importerami drzewa, jak również z przedstawicielami organizacyj przemysłowych i kupieckich Wilna, aby poinformować się o warunkach eksportowych drzewa z Polską po Niemnie i o potrzebach rynku wileńskiego, który drogą przez Kłajpedę może być zaopatrywany w towary i produkty.

Nie stawiając żadnych horoskopów co do rozwoju dalszych politycznych i ekonomicznych stosunków między Polską a Litwą, delegaci kłajpedzcy podkreślili doniosłość eksportu drzewa i wogóle handlu litewsko - polskiego, wyrazili zapatrywanie, że przy okolicznościach sprzyjających już na wiosnę r.b., to znaczy w kwietniu, lub maju, - w razie dojścia do porozumienia między dwoma krajami na konferencji w Królewcu - mógłby się rozpocząć spław drzewa po Niemnie. Przedstawiciele kupców kłajpedzkich w rozmowach z kupcami polskimi podkreślili, iż ze strony społeczeństwa litewskiego niema w tym względzie przeszkód - owszem wszyscy czują konieczność nawiązania normalnych z Polską stosunków gospodarczych, - oraz starali się przekonać polskich przemysłowców drzewnych, że niema niebezpieczeństwa, aby drzewo, spławiane Nimmem do Kłajpedy, mogło uledz konfiskacie ze strony władz litewskich.

Kupcy kłajpedzcy w dniu 18 b.m. w godzinach wieczornych odjechali do Kłajpedy przez Rygę.-

Z m i a n y w d y r e k c j i p o r t u k ł a j p e d z k i e g o . "Lietuvos Aidas"Nr.38 z dn.16.III.r.b. donosi: Jak wiadomo, przedstawiciel Ligi Narodów w kłajpedzkiej dyrekcji portowej, p.Kjelstrupp podał się do dymisji i powaraca do Norwegji. Z okazji tej w dniu 14-go marca zorganizowano uroczysty wieczór pożegnalny z udziałem gubernatora p.Merkisa, prezesa dyrekcji portowej p.E.Galwanauskasa, członków dyrektorjatu Kłajpedy p p.Kadgiehn na czele, b.gubenratora kłajpedzkiego p.Zylusa, b. prezesów dyrektorjatu, wybitniejszych działaczy społecznych i t.d.

W dniu 14.III.r.b. podpisano protokół z działalności portu w 1927 r. Protokół wzmiankuje, iż port w 1927 roku rozwijał się.

Na pożegnanie p.Kjalstrupp, który obejmie swe dawne stanowisko zarządzającego portem w Oslo, zapewnił, że nadal będzie utrzymywał jaknajserdeczniejsze stosunki z Litwą i Litwinami.-

P o w r ó t d e l e g a c j i p r z e m y s ł o w c ó w k ł a j p e d z k i c h d o K o w n a . Do Kowna powrócili z Wilna przemysłowcy kłajpedzcy, którzy prowadzili rokowania z przemysłowcami leśnymi w sprawie eksportu drzewa drogą wodną Niemna. Przemysłowcy ci zapewnili przemysłowców polskich, że w razie puszczenia tratw Niemnem nie może być mowy o konfiskacie przez rząd litewski.

Zdaniem przemysłowców kłajpedzkich, na wiosnę nastąpi otwarcie żeglugi na Niemnie. ~~Przemysłowcy~~ Przedstawiciele kłajpedzcy odnieśli z Wilna najleższe wrażenie. Zdaniem ich, wznowienie stosunków pomiędzy Polską a Litwą rokuje obydwu krajom jaknajwiększe korzyści.-

X. KRONIKA EMIGRACYJNA.

Zaproszenie gen. Żukauskasa do Ameryki. Na wiadomość o dymisji b.naczelnego wodza armji litewskiej gen.Sylwestra Żukauskasa utworzył się w Chicago wśród tamtejszych Litwinów komitet, który przesłał gen.Żukauskasowi zaproszenie przyjazdu do U.S.A. Pobyt gen.Żukauskasa w Ameryce nosiłby charakter gościnny. Narazie gen.Żukauskas przebywa na urlopie w Nicei, to też wyjazd jego do Ameryki nie został jeszcze postanowiony.-

Pozdrowienie weteranów-Litwinów armji amerykańskiej pod adresem prezydenta Republiki Smetony.W dniach ostatnich na ręce prezydenta republiki nadeszła z Ameryki depesza o treści następującej: Szlachetny wodzu narodu litewskiego, W imieniu Litwinów amerykańskich, ochotników do armji litewskiej i uczestników powstania w Małej Litwie, jak również weteranów - Litwinów armji amerykańskiej w wojnie światowej, zgrupowanych w stowarzyszeniu "Lithuanian Doughboys" proszę o przyjęcie wyrazów najgorętszej miłości dla Litwy i najserdeczniejszych życzeń dla Pana, Pańskiego rządu, odważnych towarzyszy broni z Litwy i całego patrjotycznego społeczeństwa litewskiego.

Byli wojskowi Litwini zawsze gotowi są pójść na pomoc Litwie. Na dźwięk rogu Pańskiego pójdziemy wespół z litewskim narodem zdobywać Wilno. Niepodległość Litwy stanowi jednocześnie znak naszej żywotności narodowej i dlatego zdecydowani jesteśmy jej bronić. Vivat, floreat, crescat Litwa.

K.Jurgela, sekretarz
Ppor.rezerwy armji Stanów Zjednoczonych.

Wzrost emigracji z Litwy. W ciągu stycznia 1928 roku wyemigrowało zagranicę około 500 osób. W lutym wyemigrowało 716 osób, z czego 209 osób do Argentyny, 121 - do Brazylji, 88 - do Afryki, 163 - do Kanady, 60 - do Urugwaju, 65 - do U.S.A., 4 - do Meksyku, 4 - na Kubę i 4 - do Australji. W marcu większość emigrantów udawała się do Kanady. Z wywiadów z emigrantami wynika, że większość z nich jest synami rolników, którzy opuszczają kraj z powodu braku zarobków i ogólnej anormalnej sytuacji.-

"Dzień litewski" w Chicago. Litewskie święto narodowe, zwane dniem litewskim, odbędzie się w roku bieżącym w połowie maja w Chicago. Dzień litewski zapowiada się nader uroczyście.-

Sprawa wileńska a Litwini amerykańscy. Komitet Wykonawczy Związku Odzyskania Wilna przesłał ostatnio wyrazy podziękowania pod adresem Litwinów amerykańskich, którzy złożyli ofiarę w wysokości 770 litów na cel odzyskania "ujarzmionego" Wilna, Sejn i okolicy. Z powyższego wynika, że propaganda w sprawie odzyskania Wilna spotyka się wśród Litwinów amerykańskich z dużem uznaniem.-

Litwini amerykańscy a uroczystości narodowe 16-go maja, oraz 1-go i 2-go lipca. Utworzył się ostatnio w Kownie Komitet przyjęcia Litwinów amerykańskich podczas uroczystości narodowej w dniu 15 maja/święto niepodległości/ i 1-go i 2-go lipca/święto pieśni/. W skład komitetu wchodzą: prezes gen.Nagewiczius, wiceprezesi: Balutis /sekretarz gen.M.S.Zagr./, i Żemajtis /prof.uniwers./. Daugirdas, Kaupas/dyr.Banku Lit./,tenor Cyprjan Petrauskas,płk. Skuczas, Żmujdzinawiczius i Karosas.-